

Posiedzenie Rady Ochrony Pracy 4 lipca 2017 r.

O działaniach prewencyjnych Wyższego Urzędu Górniczego oraz Urzędu Dozoru Technicznego w zakresie poprawy bezpieczeństwa

Informację w tej sprawie Rada Ochrony Pracy rozpatrzyła na lipcowym posiedzeniu. Wiceprezes WUG **Krzysztof Król** poinformował, że nadzorem i kontrolą urzędów górniczych (WUG oraz 11 okręgowych i 1 specjalistycznego) objętych jest łącznie 41 podziemnych zakładów górniczych (w tym m.in. 28 wydobywających kopaliny) oraz ponad 7,2 tys. odkrywkowych zakładów górniczych. „Nadzorujemy również podmioty trudniące się ratownictwem górniczym – zarówno jednostki zawodowo zajmujące się ratownictwem górniczym, jak również jednostki związane z przedsiębiorcami czy zakładami górniczymi” – mówił wiceprezes. „Ważnym elementem jest kontrola i nadzór nad jednostkami szkoleniowymi” – dodał. Podkreślił, że wyniki kontroli ujawniają, że szkolenia są na coraz niższym poziomie.

Wiceszef WUG poinformował, że liczba wypadków ogółem w górnictwie zmalała z 2809 w 2012 r. do 2074 w 2016 r. „Ten trend był widoczny we wszystkich rodzajach górnictwa” – podkreślił. Od 2007 r. do 2012 r. malał wskaźnik wypadków ogółem na 1000 zatrudnionych w zakładach górniczych i firmach usługowych. Natomiast w latach 2013- 2016 utrzymywał się na tym samym poziomie.

Wśród głównych przyczyn wypadków śmiertelnych i ciężkich w latach 2012 – 2016 K. Król wymienił m.in. zawały i opady skał ze stropu, dynamiczne oddziaływanie skutków wstrząsu (tąpnięcia), wybuch i zapalenie metanu, wykonywanie prac przy przenośnikach taśmowych i zgrzeblowych będących w ruchu, uderzenie przez urządzenia transportu podziemnego, przebywanie w zasięgu pracy maszyn samojezdnych.

Wiceprezes WUG podkreślił, że organy nadzoru górniczego dążąc do poprawy bezpieczeństwa pracy i ochrony zdrowia górników, zmniejszenia stopnia wypadkowości i poziomu zagrożenia realizują cele zawarte w „Strategii działania urzędów górniczych na lata 2015 – 2018”. Są to m.in. zwiększanie skuteczności działalności kontrolnej, przeciwdziałanie katastrofom górniczym, ograniczanie czynników szkodliwych, uciążliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy, utrzymywanie w sprawności służb ratownictwa górniczego, wzrost skuteczności postępowań prowadzonych przez organy nadzoru górniczego w odniesieniu do działalności wykonywanej bez wymaganej koncesji, zwiększenie efektywności nadzoru nad oddziaływaniem górnictwa na środowisko, zapewnienie

bezpieczeństwa przy wdrażaniu nowych technologii w górnictwie oraz opiniowanie nowych technologii w aspekcie stwarzanych zagrożeń.

Jako jedno z głównych działań dla podniesienia poziomu bezpieczeństwa w zakładach górniczych K. Król wymienił prowadzenie przez organy nadzoru górniczego bieżących i okresowych ocen stanu bezpieczeństwa na podstawie: analizy przyczyn i okoliczności zaistniałych wypadków i zdarzeń, stwierdzonych w czasie bieżących kontroli nieprawidłowości i zaniedbań, analizy przyczyn zatrzymania robót górniczych, maszyn i urządzeń z uwzględnieniem zagadnień technicznych i organizacji pracy. Poinformował, że w 2016 r. pracownicy inspekcyjno-techniczni WUG, okręgowych i specjalistycznego urzędów górniczych wykonali łącznie 24 tys. roboczodniówek kontrolnych. W związku z stwierdzonymi nieprawidłowościami zatrzymano łącznie ponad 1,6 tys. robót górniczych oraz ruch maszyn, skierowano do sądów rejonowych 188 wniosków o ukaranie osób naruszających przepisy, wystąpiono z 1330 wnioskami do przedsiębiorców o zastosowanie środków oddziaływania wychowawczego, 1064 osoby zostały ukarane mandatami na łączną kwotę niemal 500 tys. zł.

Przy ustalaniu kierunków działań w zakresie poprawy stanu bhp w zakładach górniczych wykorzystywane są opinie komisji specjalnych powoływanych przez prezesa WUG. Obecnie działają cztery takie komisje: Komisja ds. Zagrożeń w Podziemnych Zakładach Górniczych Wydobywających Węgiel Kamienny, Komisja ds. Zagrożeń w Podziemnych Zakładach Górniczych Wydobywających Kopaliny inne niż Węgiel Kamienny, Komisja Bezpieczeństwa Pracy w Górnictwie i Komisja ds. Ochrony Powierzchni. W ich skład wchodzi przedstawiciele nauki, przedsiębiorców, praktyków górnictwa, ratownictwa górniczego oraz związków zawodowych. „Prace tych komisji odgrywają znaczącą rolę w procesie poprawy bezpieczeństwa i warunków pracy w zakładach górniczych. Ich opinie są na bieżąco wykorzystywane do podejmowania decyzji przez dyrektorów okręgowych urzędów górniczych jak również przedsiębiorców” – mówił wiceprezes WUG. Dodał, że opinie komisji stanowiły m.in. wnioskowania o realizację projektu badawczego pn. „Poprawa bezpieczeństwa pracy w kopalniach”, którego wyniki są obecnie analizowane w celu ich praktycznego zastosowania w zakładach górniczych.

Realizując działania prewencyjne Wyższy Urząd Górniczy współpracuje z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Stowarzyszeniem Inżynierów i Techników Górnictwa, Głównym Instytutem Górnictwa, Fundacją Bezpieczne Górnictwo im. Wacława Cybulskiego oraz Zakładem Ubezpieczeń Społecznych. Wśród działań

prewencyjnych realizowanych przez WUG K. Król wymienił m.in. spotkania i narady z kierownictwami zakładów górniczych, pracownikami służb bhp i społecznymi inspektorami pracy, spotkania informacyjne z osobami z dozoru ruchu zakładów górniczych, połączone ze szkoleniami popularyzującymi dobre praktyki w górnictwie, spotkania z przodowymi brygad robót chodnikowych uwzględniające problematykę bezpiecznego wykonywania prac w warunkach zagrożenia opadem skał ze stropu i ociosu oraz zawału skał stropowych.

Informację o działaniach prewencyjnych Urzędu Dozoru Technicznego przedstawił jego prezes **Andrzej Ziółkowski**. Przypomniwał, że UDT działa jako jednostka inspekcyjna, której celem jest dążenie do bezpiecznej eksploatacji urządzeń technicznych. Dodał, że UDT jest jedną z największych jednostek notyfikowanych, działających w Europie Środkowo-Wschodniej. Poinformował, że obecnie dozorowi technicznemu podlega ponad 1,2 mln urządzeń.

Urząd Dozoru Technicznego prowadzi działania promujące bezpieczne zachowania osób obsługujących i użytkujących urządzenia techniczne oraz popularyzuje bezpieczeństwo techniczne wśród społeczeństwa, w tym wśród dzieci i młodzieży. W 2016 r. prowadzono kampanie o następującej tematyce: bezpieczna obsługa podestów ruchomych przejezdnych, którą objęto ok. 33 tys. osób, bezpieczna obsługa dźwigów budowlanych towarowo – osobowych, którą objęto ok. 88 tys. osób oraz bezpieczna eksploatacja butli LPG, którą objęto ok. 322 tys. osób. W tym samym roku Akademia UDT przeprowadziła szkolenia na temat bezpieczeństwa urządzeń technicznych dla 17 179 osób, a także organizowała spotkania na temat bezpieczeństwa technicznego z uczniami szkół podstawowych oraz młodzieżą. W realizacji działań prewencyjnych Urząd Dozoru Technicznego współpracuje m.in. z Państwową Inspekcją Pracy, Centralnym Instytutem Ochrony Pracy – Państwowym Instytutem Badawczym, Ogólnopolskim Stowarzyszeniem Pracowników Służb BHP oraz Stowarzyszeniem Producentów Dźwigów.

Urząd Dozoru Technicznego przeprowadza także kontrole przestrzegania przepisów o dozorcze technicznym. Inspektorzy UDT sprawdzają, czy dane urządzenia są objęte dozorem technicznym i czy przestrzegane są przepisy dozoru technicznego, czy odpowiednie osoby mają stosowne kwalifikacje, przeszkolenia tak, aby mogły te urządzenia w sposób właściwy i kompetentny obsługiwać. W 2016 r. i do początku czerwca 2017 r. przeprowadzono łącznie 886 kontroli, z czego 434 przypadkało na urządzenia ciśnieniowe i 452 na urządzenia dźwignicowe.

W dyskusji członkowie Rady wysoko ocenili działania WUG i UDT w zakresie poprawy bezpieczeństwa. Zwrócili uwagę m.in. na problem wypadkowości wśród pracowników firm

usługowych, a także wśród pracowników górnictwa o długim stażu pracy. Wskazywali na kwestie dotyczące m.in. przestrzegania przepisów o czasie pracy, wartości najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych w górnictwie, właściwego poziomu szkoleń, propagowania dobrych praktyk.

Stanowisko w tej sprawie Rada przyjmie na następnym posiedzeniu.

Rada przyjęła stanowisko w sprawie działalności Państwowej Inspekcji Pracy w 2016 r. Pozytywnie oceniła działalność kontrolno-nadzorczą oraz prewencyjną. Podkreśliła, że działania PIP w roku sprawozdawczym były prowadzone zgodnie z przyjętym wcześniej programem, który zyskał akceptację Rady Ochrony Pracy oraz sejmowej Komisji do Spraw Kontroli Państwowej. Uznała za zasadne: wprowadzenie obowiązku zgłaszania do PIP wszystkich śmiertelnych, ciężkich i zbiorowych wypadków przy pracy niezależnie od postawy jej świadczenia, udoskonalenie i uproszczenie systemu postępowania powypadkowego w zakresie ustalania przyczyn i okoliczności wypadków przy pracy, przyznanie inspektorom pracy prawa do wydawania decyzji administracyjnych skutecznie przekształcających umowy cywilnoprawne w umowy o pracę w sytuacjach, gdy praca świadczona jest w warunkach charakterystycznych dla stosunku pracy, zniesienie obowiązku przedstawiania upoważnienia do prowadzenia kontroli oraz uprzedzenia o zamiarze jej przeprowadzenia, dokonanie kompleksowego przeglądu obowiązującego prawa pracy pod kątem eliminacji niespójnych i archaicznych przepisów powodujących trudności interpretacyjne, objęcie większą ochroną osób świadczących pracę na podstawie umów cywilnoprawnych.

„Rada docenia determinację i konsekwencję inspektorów pracy w egzekwowaniu przestrzegania przepisów prawa pracy” – czytamy w stanowisku.

Rada przyjęła również stanowisko w sprawie ograniczenia zagrożeń wypadkowych w Zakładach Usług Leśnych. Zwróciła w nim uwagę na potrzebę intensyfikacji działań skierowanych na poprawę bezpieczeństwa i ochrony zdrowia w Zakładach Usług Leśnych, w tym u osób wykonujących pracę na podstawie umów innych niż umowy o pracę (umowy zlecenia, samozatrudnienie). Wskazała na konieczność nowelizacji rozporządzenia Ministra Środowiska z 24 sierpnia 2006 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy wykonywaniu prac z zakresu gospodarki leśnej, nowelizację Ministra Zdrowia z 30 maja 1996 r. w sprawie przeprowadzania badań lekarskich pracowników. Zwróciła uwagę na potrzebę kontynuacji działań prewencyjnych PIP skierowanych do Zakładów Usług Leśnych i jego realizację we współpracy z Lasami Państwowymi.

